

A Róth Fivérek

A képen én vagyok látható a bal oldalon. Mellettem öcsém áll, Gyuri [Róth György]. A kép Kolozsváron készült.

Még Aradon elkezdtem elemi iskolába járni. Ez román iskola volt. Oda csak hetekig jártam, mert aztán elköltöztünk Kolozsvárra. Kolozsváron is román iskolába jártam. Apám mindenben a legjobbat akarta nyújtani nekünk. A román iskolák abban az időben színvonalasabbak voltak, ezért döntöttek úgy, hogy román iskolába járjak. Persze azt is gondolták, hogy megtanulunk még egy

nyelvet, és akkor még senki nem gondolta, hogy nem Romániában fogunk élni. Én addig nem tudtam románul, legfeljebb egy-két szót. Az iskolában viszont nagyon gyorsan megtanultam.

A kolozsvári iskola a tanárképző főiskolának volt a gyakorló iskolája. A Gyulai Pál és Lázár utca sarkán volt, Kolozsváron. Kétemeletes nagy iskola volt ez. Négy évig jártam ide. Főleg román gyerekek jártak oda, kevés magyar és zsidó gyerek is volt ott. Zsidózás volt rendszeren, engem is megvertek többször. Egyszer ott hajkurásztak engem mint zsidót az iskola folyosóján, de a román tanító bácsi szigorúan közbelépett.

Utána egy román gyakorló gimnáziumba jártam, a Farkas utcában. Nagyon erős iskola volt, humán műveltséget adott elsősorban. A román iskolák teljesen a francia rendszer szerint tanítottak. Magyar gyerekek is voltak ott, viszonylag kevés, azok is inkább zsidók voltak. Az osztályban négy magyar gyerek volt, abból egy nem volt zsidó. A tanárok viszonya a magyar, illetve a zsidó gyerekekhez teljesen semleges volt. Egyszer volt egy megjegyzés, hogy bezzeg a zsidó gyerekek folyton üzletelnek. Különben nem. Általában mi voltunk a legjobb tanulók. Mandula Gyuri, Czitrom Gabi és egy Deutsch Laci nevű fiú voltak a barátaim ott. Ők is zsidók voltak, így voltunk mi barátok. Az utolsó kettővel még most is szoktam beszélni. A Laci a mi utcánkban lakott, a Gyulai Pál utca 2-ben.

Mi teljesen magyar életet éltünk. Az iskolán kívül román társaságunk nem volt. Csak az iskolában használtuk a román nyelvet. Kolozsvár is akkor teljesen magyar volt. A családuk csak magyarokkal, pontosabban zsidókkal barátkozott, vagy olyanokkal, akik eredetileg zsidók lehettek, de sokan közülük kikeresztelkedtek. Apám és a baráti társasága elsősorban magyarnak tekintette magát. Apám természetesen tudatosította bennünk, hogy mi zsidók vagyunk. Azt is elmondta, hogy van többféle zsidó, neológ és ortodox. Az ortodoxok szigorúan betartanak különböző szabályokat.